

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП	5
ГЛАВА 1. Криміналістична характеристика навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	7
§ 1.1. Способи вчинення злочину	7
§ 1.2. Способи приховування злочину	13
§ 1.3. Особливості слідової картини при вчиненні навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	21
§ 1.4. Особа злочинця	28
Контрольні запитання до глави 1	37
ГЛАВА 2. Початковий етап розслідування навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	39
§ 2.1. Обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	39
§ 2.2. Типові слідчі ситуації при розслідуванні навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	49
§ 2.3. Планування та версіювання розслідування навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	54
Контрольні запитання до глави 2	59
ГЛАВА 3. Особливості проведення окремих слідчих дій при розслідуванні навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	60
§ 3.1. Особливості огляду місця події	60
§ 3.2. Допит свідків, підозрюваних та обвинувачених	74
§ 3.3. Взаємодія слідчого з оперативними працівниками при розслідуванні навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	82
§ 3.4. Використання спеціальних знань при розслідуванні навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті	89
Контрольні запитання до глави 3	100
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ	101
ЛІТЕРАТУРА	107

**ПЕРЕЛІК
УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ**

КК — Кримінальний кодекс
КПК — Кримінально-процесуальний кодекс
МВС — Міністерство внутрішніх справ
УМВСЗТ — Управління міністерства внутріш-
ніх справ на залізничному транспорті
ОВС — Органи внутрішніх справ
СБУ — Служба безпеки України
ОРД — Оперативно-розшукова діяльність
ОРЗ — Оперативно-розшукові заходи
СОГ — Слідчо-оперативна група
ПТУ — професійне технічне училище
США — Сполучені штати Америки

Найбільш тяжким злочином проти особи є вбивство — право людини на життя є найвищою цінністю. Тому ще з давніх часів вбивство вважалося самим тяжким злочином, за яке була передбачена вища кара. Специфікою будь-якого вбивства є їх різноманітні способи вчинення та приховування.

На жаль, сучасний стан криміногенної обстановки у нашій країні характеризується зростанням тяжких злочинів, що вирізняються старанністю підготовки, новими способами вчинення та приховування, зухвалістю та жорстокістю. Жертвами вбивства можуть стати будь-які особи: злочинці, звичайні громадяни, які могли стати випадковими свідками злочину, учасники конфліктних ситуацій, відпочивальники тощо. Причини, що спонукають людину до вчинення вбивства зовсім не нові — бажання легкої наживи, помста, бажання «прославитися», байдужість до людських та духовних цінностей, втрата моральності у суспільстві, озлобленість, низький духовний і матеріальний розвиток суспільства, відчутна різниця між бідними та багатими верствами населення, заздрість та багато інших.

Розслідування навмисних вбивств, замаскованих під нещасний випадок або самогубство на залізничному транспорті визначається наявністю суттєвих особливостей, притаманних розслідуванню даного виду навмисних вбивств, яким під час проведення окремих слідчих дій працівниками слідчих органів не приділяється належна увага.

За кількістю залізниць Україна займає одне з перших місць серед країн колишнього СРСР. У світовому ж порівнянні четверте місце після США, Росії і Канади.

Вбивства на залізничному транспорті складають невеликий відсоток від усіх злочинів на об'єктах залізничного транспорту. Так, за офіційною статистикою МВС України по УМВСЗТ України за 2009 рік зареєстровано 7 випадків умисних вбивств, у 2008 році — 11 випадків, відповідно у 2007 році — 10 випадків, у 2006 році — 23 випадки, у 2005 році — 11 випадків. Однак, слід враховувати і статистику травматизму на об'єктах залізничного транспорту, так як недостатньо професійне та некваліфіковане розслідування таких випадків може спричинити невір-

ну оцінку ситуації, що сталася. Хоча офіційні видання українських залізниць і стверджують, що статистика лише невиробничого травматизму зменшується, її дані просто вражають. Щороку на залізницях гине близько 150 осіб, загалом у період з 2005 до 2009 року зареєстровано 7896 смертельних травмувань. Така статистика невиробничого травматизму, на наш погляд, вимагає від працівників слідчих підрозділів ОВС більш ретельної перевірки випадків травмувань із смертельними наслідками з метою розмежування випадків травмувань, самогубств, нещасних випадків від навмисних убивств, які злочинці намагаються приховати.

Значною проблемою при розслідуванні кримінальних справ по факту навмисного вбивства на залізничному транспорті є його приховування. Причому приховування вбивств, вчинених не лише на об'єктах залізничного транспорту але й у місцевості, що розташована поблизу таких об'єктів. Для криміналістики діяльність із приховування злочину — це об'єкт пізнання, що розглядається з точки зору закономірностей виникнення, збору, вивчення, оцінки та використання доказів, виявлення яких необхідне для судового дослідження та попередження злочинів.

У зв'язку із зазначеним, актуальність даної теми викликана відсутністю методичних рекомендацій практичним працівникам із розкриття та розслідування зазначеної категорії злочинів.

